

Zusters in het kwaad

Kortsmit & Lotz

Zusters in het kwaad

Lebowski Amsterdam 2009

© Simone Kortsmit en Emile Lotz
© Lebowski, Amsterdam 2009
Omslagontwerp: Dog and Pony, Amsterdam
Foto omslag: © Elisa Lazo de Valdez
Foto achterzijde: © Geert Snoeijer
Typografie: ZetProducties, Amsterdam

ISBN 978 90 488 0227 2

NUR 305

www.lebowskipublishers.nl

Lebowski is een imprint van Dutch Media Uitgevers bv

Mixed Sources
Productgroep uit goed beheerde bossen
en andere gecontroleerde bronnen
www.fsc.org Cert no. SGS-COC-001256
© 1996 Forest Stewardship Council

Voor Eva en Britta

S.

Voor mijn vader en moeder

E.

*'But loneliness
It wears me out
It lies in wait'*

'Leaving New York' - REM

PROLOOG

‘We zijn te ver gegaan. Dat weet jij ook.’ Ze gooit het bestek in de picknickmand, de messen en vorken door elkaar heen. Ik kniel naast haar neer in het gras en help haar zwijgend met het opruimen van de wijnglazen. Haar gezicht is even heel dicht bij me. Ik hoor haar ademhaling en zie haar rode lippenstift, bijna zwart in het maanlicht. Ze lijkt kalm en beheerst, maar ik zie haar rechterhand lichtelijk trillen als ze het laatste glas opbergt. Ik begin het kleed op te vouwen waar we net nog op zaten.

‘Ik ga naar de politie.’ Ze zegt het meer tegen zichzelf dan tegen mij. Ze heeft haar besluit genomen. Met de mand in haar armen staat ze tegenover me. Een naar, weëig gevoel begint zich te verspreiden door mijn lichaam en nestelt zich in mijn onderbuik.

Ze praat verder, fluisterend bijna. ‘Laten we elkaar voorlopig maar niet meer zien.’

Even staan we zwijgend tegenover elkaar. Mijn hoofd suist en ik voel hoe mijn handen zich onwillekeurig tot vuisten ballen. Zonder een antwoord af te wachten draait ze zich van me af en loopt de vlonder op.

Ver weg, aan de andere kant van het meer, hoor ik een auto-deur dichtslaan. Het is of die luide klap me in beweging zet. Ik loop snel de vlonder op, strek mijn beide handen – ze zien er vreemd blauwwit uit zo in het maanlicht – en geef haar een

harde duw. Eventjes voel ik het zachte vlees van haar rug onder de jurk. Dan verliest ze haar evenwicht en valt in het meer. De plons is oorverdovend. Ik sta doodstil en terwijl de adrenaline door heel mijn lichaam stroomt, vormen zich cirkels op het eerst zo gladde wateroppervlak.

Een ogenblik later komt ze boven. Een verbijsterd, bleek gezicht, ogen wijdopen en natte haarslierten die kleven om haar gelaat. 'Wat...?' hoor ik haar niet-begrijpend vragen.

Ik kniel neer op de houten vlonder en reik haar mijn hand. 'Vlug,' zeg ik.

Hoopvol strekt ze haar vingers naar me uit.

Zodra ze mijn hand heeft gevonden, trek ik haar langzaam naar me toe. Haar ogen lichten op. 'Ik dacht even...' hoor ik haar hijgend zeggen.

Plots laat ik haar weer los en leg mijn hand op haar hoofd. Ik voel haar natte haren en harde schedel. We kijken elkaar aan. Dan duw ik. Een geluid komt nog uit haar mond, als van een dier, en dan is ze weg, onder water. Een paar seconden is alles rustig. De wind strijkt langs mijn huid en ik voel het hout van de vlonder pijnlijk drukken in mijn knieën.

Dan pakt haar hand opeens mijn arm. Het perspectief verschuift, ik zie het meer schuin en ook de bomen staan allemaal vreemd scheef. Ze trekt me het meer in! Ik realiseer het me pas als ik de verlamme kou van het water voel. Als in een reflex hap ik snel naar lucht. Net op tijd, want opeens is alle geluid weg en is de wereld groen. Water stroomt mijn neus in. Mijn handen en armen maken maaiende paniekbewegingen en ik raak een lichaam. Ik draai mijn hoofd iets en zie haar gezicht, haar zwevende haren en donkere ogen. Het voelen van haar schouder, van haar huid en het zien van haar gezicht brengen me weer bij.

Ik zie mijn hand in slow motion van haar schouder naar haar gelaat gaan. Ik voel haar mond en even haar neus. Dan pakt mijn hand haar haren. Ik trek. Onder water hoor ik haar kreun. Een vermoeide kreun. Haar hand grijpt mijn arm en probeert mij weg te duwen. Maar ik ben sterker dan zij is. Veel sterker. Vooral nu.

Een golf woedende kracht rolt door mijn lichaam en ik duw en duw. Tot haar hand niet meer trekt, alleen nog maar doel-loos om mijn arm zit. En dan helemaal loslaat en wegzweeft. Alles aan haar zweeft.

Het heeft iets vreedzaams haar zo te zien.

Er beweegt een silhouet voor haar slaapkamerraam. Ze hoort haar eigen ademhaling, nog zwaar van de slaap. Haar lichaam vraagt haar om verder te slapen, maar haar ogen blijven nu toch iets langer open. Ze ziet de gedaante nu scherper; de man voor haar raam heeft behaarde armen en tatoeages. Marian schrikt wakker en gaat rechtop in bed zitten. Intuïtief houdt ze haar laken voor haar borsten.

Nu pas herkent ze de bouwvakker voor haar raam. De man brengt met een spatel bruin spul aan op het raamkozijn. De bouwvakker kijkt even op van zijn werk en ziet dat Marian wakker is. Zijn 'Goeiemorgen!' klinkt luid en joviaal. Marian perst er een glimlach uit en zoekt met haar hand naar haar badjas. Haar vingers glijden over de lege plek naast haar. Weer geen Wouter.

Ze trekt haar badjas aan, snelt de slaapkamer uit, en probeert zich opnieuw te herinneren waar ze de slaapkamergordijnen in vredesnaam opgeslagen heeft. Die moeten vandaag nog worden opgehangen. Ze houdt de badjas van boven kuis dicht, alhoewel ze ziet dat de bouwvakker geheel opgaat in het smeren van zijn bruine goedje. Ze vraagt al niet eens meer wat hij aan het doen is; iets wat ze de eerste weken nog wel eens deed. Geuwend loopt ze over de overloop, die vol staat met allerlei vaag gereedschap waarvan ze voorheen niet eens wist dat het bestond, en ze

struikelt bijna over een van de vele verhuisdozen. 'Boeken Wouter' staat op de bovenste doos. Had ze niet gisteren nog aan hem gevraagd om die vele boeken van hem zolang even op zolder te stallen? Na de aanvaring met de dozen botst ze bijna tegen een spierbundel aan die uit de badkamer komt. Hij fluit vals mee met de muziek die vanuit de hal beneden klinkt. Een radio lijkt de eerste levensbehoefte van bouwvakkers te zijn. Marian heeft zich er, in deze tweede maand van hun verbouwing, inmiddels bij neergelegd.

'Ook goedemorgen!' Hij schenkt haar een grijns. De jongen is voor haar een volslagen onbekende. Hun aannemer werkt veel met onderaannemers, zodat er een constante stroom vreemde mannen door haar huis dwaalt. Ze snelt de badkamer in en doet de deur met een zucht op slot.

'O, mevrouwtje?' Er klinkt luid geklop. 'Er zit even geen water op,' hoort ze hem aan de andere kant van de deur zeggen.

'Ik ben... Ik heb water nodig.' Marian hoort haar eigen stem en herkent hem eerst niet. Ze schraapt haar keel en zegt het nog een keer. 'Ik wil douchen. Ik heb water nodig.'

De stem van de man aan de andere kant van de deur klinkt irritant vrolijk. 'Ik zet het water er wel weer even op, mevrouwtje. Kunt u me dan wel zeggen wanneer ik het er weer af kan halen?'

Marian knikt, en realiseert zich vervolgens dat hij dat niet kan zien. 'Zal ik doen,' zegt ze. Haar stem klinkt wakker, nu haar gezicht nog. Marian kijkt zichzelf in de ogen en slaakt nog maar eens een zucht.

‘Ik had hem het eerst!’

‘Nee, ikke!’

‘Ma-am!’

‘Doe niet zo flauw, Beau, en geef de hagelslag aan je zus.’

Beau overhandigt boos het pak en Marian ziet nog net hoe Rinske haar tong naar hem uitsteekt. Ze gaat aan de ontbijttafel zitten en terwijl ze voor zichzelf een cracker met kaas maakt, probeert ze zich te herinneren in welke verhuisdoos Rinske’s gele jurk kan zijn. Haar vijfjarige dochttertje knabbelt ondertussen tevreden aan haar boterham met hagelslag. Maar de huisvrede kan zo weer verstoord zijn. Marian voorziet nu alweer een ruzie met haar dochter. Ze heeft duidelijk te kennen gegeven dat ze vandaag haar vermiste gele jurk aan wil.

Beau van zeven negeert zoals altijd zijn zusje. Al etend leest hij een stripboek dat Marian niet kent, iets met felle kleuren en veel uitroeptekens. Marian moet nog steeds glimlachen om zijn rechttop staande haar in de ochtend. Het zit zeker in de genen; zijn vader heeft het ook. Rinske daarentegen is een kopie van haarzelf: sluijk bruin haar en groene ogen. Marian moet hardop lachen als ze ziet hoe het gezicht van Rinske inmiddels helemaal onder de chocoladevegen zit. Beau kijkt op. ‘Is er iets, mam?’

Even later staat Marian met haar dochter op de overloop.

‘Misschien in die doos, mama?’ Rinske wijst op een stapel scheefgezakte verhuisdozen naast de deur van haar kamer.

‘Lieverd, we hebben nu echt geen tijd om al die dozen door te zoeken.’

‘Maar ik wil mijn gele jurk!’

Terwijl Rinske het op een huilen zet, kijkt Marian naar de twee timmermannen, die op hun trapjes in de hal het huilen met de gierende geluiden van hun elektrische boren overstem-

men. De jonge man, met een sigaret in zijn mond en wilde, vieze haren, negeert haar. De ander, een oudere man met een rossige stoppelbaard, schenkt haar even een glimlach vol medelijden.

‘Die rode met blauwe stippen is toch ook mooi, lieverd?’ probeert Marian opnieuw.

‘Nee!’ gilt Rinske. ‘Ik wil die gele!’

Inmiddels is ook Beau de kamer ingekomen. ‘Aansteller!’ bijt hij zijn zusje toe.

‘Beau, bemoei je er niet mee,’ zegt Marian. ‘Ga alsjeblieft alvast naar beneden je schoenen aantrekken.’

Beau haalt zijn schouders op, noemt zijn zusje nog snel ‘stommerd’ en loopt de slaapkamer uit.

Op dit soort ochtenden mist Marian haar man. Wouter is veel daadkrachtiger in dit soort situaties. Het heeft natuurlijk zo moeten zijn dat hij, een dag voordat de verbouwing begon, te horen kreeg dat hij partner kon worden. Het was uitgelopen op een enorme ruzie toen Marian had geklaagd dat ze er nu dus alleen voor zou staan. En dat terwijl ze de verhuizing ook al helemaal zelf had moeten regelen. Hij was die volgende ochtend, terwijl de bouwvakkers het huis over kwamen nemen, chagrijnig zijn auto ingestapt. De ochtend erna moest hij om half zeven weg om de files voor te zijn. Hij had de vorige dag bij elkaar bijna drie uur in de file gestaan, verklaarde hij. En hij was te laat op zijn werk gekomen.

Zijn werkplek was een advocatenkantoor in Amsterdam-Zuid, groots en onpersoonlijk. Marian was er nog maar een keer geweest. Ze had de handen geschud van mannen wiens pak en schoenen even duur waren als hun nieuwe keuken.

Wouter kwam meestal niet voor acht uur ’s avonds binnen, waarna ze zijn verhalen over fusiecontracten moest aanhoren,

terwijl ze haar favoriete comedy op BBC Two miste.

Ze hadden gehoopt dat de verbouwing klaar zou zijn voor de verhuizing, maar alles was vreselijk uitgelopen. Hun vrienden uit het zuiden hadden hen al gewaarschuwd: zo'n ingrijpende verbouwing loopt altijd uit de hand. Wouters beste vriend had er ook nog eens op niet al te subtiele wijze op gewezen dat die aannemers in de omgeving van Amsterdam helemaal niet te vertrouwen zouden zijn. Voor hun vrienden in Brabant was Amsterdam en omgeving toch een beetje Sodom en Gomorra. Maar de verkoop van hun eengezinswoning in Breda was al rond en nu leefden ze dus tussen en uit dozen en koffers.

Marian laat Rinske, wier huilen is overgegaan in een zacht gemmer, even achter met de rode jurk met blauwe stippen en vindt haar zoon onderuitgezakt in de bank, totaal opgeslokt door zijn stripverhaal. 'Kom op nou, Beau.'

Beau knikt met zo weinig mogelijk hoofdbeweging om maar niets van het verhaal te hoeven missen.

Marian laat zich even op een keukenstoel zakken. Ze is doodmoe, en de dag moet nog beginnen. Ze neemt een flinke slok. De koffie is koud en de melk was weer eens op wonderbaarlijke wijze verdwenen vanochtend. Zoals zoveel lijkt te verdwijnen in het zwarte gat dat verbouwing heet.

Ze waren begonnen met een eenvoudige offerte. De aannemer, met zijn enorme handen en snelle pentekeningen, had ze al snel overtuigd ook de zijkant van de keuken uit te breiden. 'U heeft een jong gezin. U krijgt er echt spijt van als u die ruimte niet creëert, gelooft u mij?' En ze hadden hem gelooft. Hij had ook goede ideeën. Maar de bedragen deden hen duizelen.

'Nou ja,' had Wouter 's avonds in bed gezegd, als ze met klamme handen weer zo'n envelop van het bouwbedrijf hadden geopend, 'over een tijdje ben ik toch partner.'

Marian had in het donker naar hem geknikt. Inmiddels waren ze bijna zeven weken verder en ze hadden de ingenieuze aannemer al tijden niet meer gezien. Er waren alleen nog maar zijn luide, jolige, altijd rokende mannen, die niets wisten van de oplopende kosten en hun ruwe handen onschuldig omhoog staken als ze ernaar durfden te vragen.

Met Beau en een inmiddels weer vrolijk huppelende Rinske loopt Marian even later naar de garage. Ze kijkt op haar horloge. Kwart over acht. Misschien komen ze nog mooi op tijd ook. De kinderfietsen staan ingeklemd tussen stapels isolatiemateriaal en twee kruiwagens. Marian probeert haar jurk niet langs de roestige kruiwagens te halen. Ze lopen via een provisorisch aangelegd paadje van oude stoeptegels langs hun halfopen huis en via de voortuin naar de weg. Terwijl Marian opstapt en haar kinderen voor laat rijden, kijkt ze om. De zonnestralen lichten even de nieuwe dakpannen op. De gele gloed maakt de ruwe contouren van de verbouwing voor een moment onzichtbaar. Marian ziet voor zich hoe het huis eruit komt te zien als het af is. Voor het eerst die ochtend verschijnt er een tevreden glimlach om haar mond.

Maar de glimlach maakt al snel plaats voor verbazing.